

2. Крючкова Т.Б. Особенности формирования и развития общественно-политической лексики и терминологии / Крючкова Т.Б. – М : Наука, 1988. – 151 с.
3. Мороз О.О. Сучасна чеська суспільно-політична лексика: семантика, структура, динаміка : дис. канд. філол. наук : 10.02.03 / Мороз О.О. – К., 2005. – 160с.
4. Стишов О.А. Особливості розвитку лексичного складу української мови кінця ХХ ст. / О.А. Стишов // Мовознавство. – 1999. – № 1 – С. 7 – 21.
5. Leech G.N. Semantics / G.N. Leech. – London : Penguin Books, 1990. – 383 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Яна Снісаренко – кандидат філологічних наук, доцент кафедри гуманітарних наук та іноземних мов Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України.

Наукові інтереси: лексико-семантичні системи англійської та української мов, контрастивна лексикологія.

УДК 811.111' 373. 7 (045)

ФУНКЦІЇ ПРИСЛІВ'ІВ

Світлана ШЕПІТЬКО (Маріуполь, Україна)

Стаття узагальнює результати наукових досліджень, об'єктом яких постає англійський пареміофонд. За мету публікації обрано опис та типологія функцій, що їх виконують прислів'я у текстах.

Ключові слова: прислів'я, функція, пареміологія, фразеологія.

The article summarizes the results of studies, the subject of which is English proverbial stock. The aim of the article is to enumerate and classify functions of proverbs in texts.

Key words: proverbs, function, paremiology, phraseology.

Пареміофонд протягом багатьох років продовжує бути в фокусі лінгвістичних, соціокультурних та лінгвокультурних студій. Антропоцентрична парадигма опису мови підсилює актуальність його досліджень, спричиняє нову інтерпретацію багатьох мовних категорій та процесів. Функціонально-прагматичний підхід до вивчення прислів'їв відбивається у роботах вітчизняних (О.В. Мерзлікіна, О.В. Дуденко, А.М.Григораш, О.П. Кушнір, Н.В. Деркач, Ю.В. Абрамова, В.В. Прутчикова, О.В.Корень, І.С. Гулідова, Н.О.Добровольська, Г.І.Мироненко, В.В.Прутчикова), російських (В.Н. Телія, Г.Л. Пермяков, І.І. Чернишева, Н.Б.Мечковська, Л.І.Шахгіяхметова, А.А. Константинова, Є.Д. Смирнова. Н.В. Назаров) та зарубіжних (Е. Арева, Ч. Бріггс, Г. Брайан, М. Лібер, С.Обенг, Р. Ротштейн, С. Вінік, В. Мідер, Х. Бургер, Х. Христова-Готтхардт, Р. Якобсон) лінгвістів. Наша стаття критично узагальнює результати дослідження, об'єктом яких постає англійський пареміофонд. За мету публікації обрано опис та типологія функцій, що їх виконують прислів'я у текстах на матеріалі англійської мови.

Актуальність дослідження зумовлена тим важливим місцем, яке займають паремійні одиниці у відображенні світогляду певної національної спільноти, а також загальною спрямованістю сучасного мовознавства на функціонально-прагматичне висвітлення того чи іншого явища. З урахуванням глобалізації сучасного суспільства особливої значущості набуває вивчення англійських паремій, зокрема розкриття глибинних механізмів функціонування паремій та їх прагматичного потенціалу.

На відміну від слів та інших фразеологізмів прислів'я представляють собою особливий жанр – клас вербальних утворень (текстів), що мають ознаку автосемантичності (відносну комунікативну автономію) та форму завершеного речення. Автосемантичність прислів'я зумовлює його функціонування як самостійного тексту, що представляє собою завершений фрагмент спілкування та несе когнітивне, інформаційне, психологічне та соціальне навантаження в акті комунікації і виконує специфічні текстові функції [8: 151]. Під *функцією*, ми, посилаючись на А.В. Куніна, маємо на увазі ту роль, яку виконує елемент у діяльності тієї структури, частиною якої він є [7: 112].

Як прецедентні тексти, прислів'я мають функції, що характеризуються як *базові* або *первинні* (номінативна та комунікативна). Нами було розглянуто також *загальнопаремійні* функції, що були визначені Р.О. Якобсоном, Н.Б.Мечковською, Г.Л. Пермяковим у відповідності до функцій мови – кумулятивна, моделююча, директивна (регулятивна, повчальна), пізнавальна, прогностична (прескриптивна), емоційно-експресивна, естетична, оціночна, розважальна, орнаментальна.

Вони слугують основою для прагматичних мовленнєвих установок комунікантів й обслуговують реалізацію комунікативно-прагматичних потенцій поліфункціональних прислів'їв

як комунікативних фразеологічних одиниць у конкретних актах комунікації – різних типах тексту, де актуалізуються нові, додаткові, «вторинні» функції певного корпусу текстів (стилетворча, функція компресії інформації, привернення уваги адресата, акцентуації). Слід зауважити, що у кожній певній ситуації прислів'я виконували, як правило, не одну, а декілька функцій, однак ми дійшли висновку, що можна виділити домінуючу функцію.

Далі розглянемо та проілюструємо кожну з базових та загальнопаремійних функцій окремо.

Усе, що пізнається людиною, отримує від неї свою назву і тільки так існує у свідомості. Цей процес називається лінгвілізацією – «омовленням» світу. Мовні одиниці, передусім слова, слугують назвами предметів, процесів, якостей, понять, ознак тощо. У назвах не лише зафіксовані певні реалії дійсності, адекватно пізнані людиною, але також її помилкові уявлення, ірреальні сутності, фантазії тощо. *Номінативна функція* – одна із функцій повідомлення – функція називання. Так і паремії використовуються для називання предметів, явищ, дій. Саме номінативна функція дозволяє вважати прислів'я мовною одиницею. Вона полягає у «репрезентації виділеного в акті номінації об'єкту засобами мови і подальшою заміною цього об'єкту ім'ям у мовленнєвій діяльності і в розумових операціях з об'єктом» [6: 38].

Г.Л. Пермяков у ході пареміологічних досліджень на матеріалі різних мов прийшов до відкриття *знакового характеру* прислів'їв. Він пояснив давно помічену фольклористами схожість основних типів висловів, у тому числі прислів'їв різних народів. Було встановлено, що ця схожість полягає в їх логічному змісті, в характері переданих ними відносин між об'єктами дійсності. Відмінність полягає в образному ладі висловів, у місцевих реаліях і поняттях, які вони відбивають. Вживаючи прислів'я в тій чи іншій ситуації, ми підбираємо кліше за характером даної ситуації. А це значить, «прислів'я – не що інше, як знаки певних життєвих ситуацій або певних відносин між речами» [11: 21]. Відповідно, прислів'я є такими ж номінативними одиницями мови, як слова і стійкі словосполучення, з тією лише різницею, що слова і фразеологізми іменують поняття і об'єкти, а прислів'я представляють собою найменування, знаки типових життєвих ситуацій і типових відносин між об'єктами оточуючого нас світу. У разі, коли нам необхідно комусь сказати, що за відсутності кращої речі її може замінити і гіршою, ми вживемо прислів'я «*On a fishing lull, even a crayfish is fish*». В цьому полягає специфіка і відмінність номінативної семантики прислів'їв від номінативної семантики слів і інших фразеологізмів.

Друга функція мови, на думку дослідників, відповідає референції, тобто змісту повідомлення. Ця функція називається *комунікативною*, і вона є основною для мови. При наявності комунікативного акту ця функція проявляється при будь-якому типі інформації, що відповідає найрізноманітнішим цілям. Паремійні ситуації, звичайно, не є виключенням. Серед низки дефініцій є розуміння прислів'їв як тексту – «комунікативно-орієнтованого, концептуально-обумовленого продукту реалізації мовної системи в рамках визначеної сфери спілкування, що має інформативно-сміслову і прагматичну сутності» [2: 21]. Прислів'ями можуть стати тільки речення, які є, крім частотного сталого використання в мові, полісемантичними, що дозволяє співвідносити прислів'я з різними життєвими ситуаціями. Прислів'я характеризуються великим ступенем узагальненості своєї семантики, відображають життєві закономірності, висловлюють деякі сентенції, моралізаторство, певні рекомендації «для всіх і кожного». Прислів'я більш поширені, ніж, наприклад, афоризми, завдяки своїй образності, тому мають здатність до багатозначного вживання в мові за принципом аналогії, для них характерна масова відтворюваність. Одне і те ж прислів'я може вживатися в численних контекстах, що передбачає, по-перше, наявність інваріантних елементів у значенні цього прислів'я, по-друге, варіативні риси пояснюють можливість вживання даної мініатюри у безлічі ситуацій. Ми не зрозуміли б прислів'я, якби не взяли до уваги контекст його вживання. Саме в комунікації виявляється справжня природа прислів'я.

Комунікативна функція властива прислів'ям, так як вони є реченнями, цільнопредикативними конструкціями, здатними грати роль самостійних компонентів у мові. У сучасній лінгвістиці прислів'я вже давно набули статус комунікативної фразеологічної одиниці і займають особливе місце в мовній картині світу. Вони володіють повним набором ознак мовного номінативного значення, денотативного та конотативного значень і мають високий ступінь виразності, що робить їх невід'ємною частиною художнього, публіцистичного та побутового мовлення.

Вищезазначені номінативна та комунікативна є загальномовними функціями прислів'їв,

первинними, базовими, універсальними, властивими прислів'ям взагалі, – як мовним одиницям, незалежно від культури та мови її буття.

Найважливіша функція, поряд з комунікативною, є *кумулятивна*, яка є загальнопаремійною. Мова в цій функції виступає сполучною ланкою між поколіннями, служить “сховищем” і засобом передачі позамовленневого колективного досвіду. Зв'язок історії і культури народу з мовою особливо яскраво виявляється на фразеологічному рівні. Велика кількість прислів'їв, приказок відбиває специфічні національні риси, володіє тією мовною образністю, що коренями входить в історію народу, його побут, звичаї, традиції, наприклад: *Cristmas comes but once a year. A cat may look at a king.*

За кожним з прислів'їв стоїть авторитет покоління, але не кожний вислів став прислів'ям, а тільки той, «який узгоджувався з образом життя і думками безлічі людей; такий вислів міг існувати тисячоліттями, переходячи із століття в століття» [1: 6] і саме кумулятивна функція забезпечує існування прислів'їв протягом століть.

З кумулятивною функцією прислів'їв тісно пов'язана *директивна функція*, що безпосередньо спрямовує, впливає, а в перспективі виховує і формує особистість. Досвід для того і накопичується, щоб спрямовувати, коригувати, регулювати поведінку того, до кого звертаються. Цю функцію прислів'їв також можуть дефінувати як *регулятивну, дидактичну, повчальну*. Прислів'я з директивної функцією утворюють досить великий пласт в корпусі загальнонавчаних прислів'їв сучасної англійської мови. Директивна семантика англійського прислів'я часто виражена експліцитно, тобто, заявлена формально, безпосередньо в самому тексті прислів'я у вигляді ради, рекомендації або аксіоми поведінки в тій чи іншій ситуації [8: 154]. Особливо релевантні в цьому сенсі паремії – імперативи, наприклад: *Never put off till tomorrow what you can do today. Score twice before you cut once.* Директивна функція може і не бути виражена експліцитно, але неодмінно розуміється адресатом при інтерпретації повідомлення: *The morning hour has gold in its mouth. Fair words fill not the belly.*

Розглядаючи роль мови у пізнанні, Н.Б. Мечковська відмічає, що треба розрізняти два аспекти: «участь мови та мовленнєво-розумових механізмів свідомості у процесах предметного сприйняття та формування уявлень, понять, суджень, умовиводів, а також у механізмах пам'яті, участь мови у зберіганні та передачі від покоління до покоління суспільно-історичного досвіду людей». Основний аспект *пізнавальної* функції можна співвіднести з *повчальною функцією* паремій, яку виділяє Г.Л. Пермяков. За його думкою «всі вони мають одну якість – слугувати засобом навчання яким-то важливим речам». Характерна риса цієї функції – надання поняття про онтологічні можливості виключних обставин, тобто коли очевидна не оцінка людини, а констатація закономірності, наприклад: *In every beginning think of the end. Everything comes to him who waits. Don't teach your grandmother to suck eggs. Cut the coat according to the cloth.* Прислів'я у таких контекстах як раз є інструментом, який віддзеркалює у свідомості смисл ситуації, яка перетворює її у певний урок.

Крім того, ключовою функцією паремійних суджень є регулювання поведінкових норм, наприклад: «*Experience keeps no school, she teaches her pupils singly*», «*The cow knows not the worth of her tail till she loses it*». Прислів'я у даному випадку формулює бажану модель поведінки адресата [16: 157]. *Like father, like son.* Ключова функція у цьому прикладі – *регулятивна*, тому що тут передається мовленнєва модель бажаної закономірності. Регулятивна функція – одна з ключових для паремій, яка дозволяє регулювати не тільки поведінку, а й свідомість. З регулятивною функцією можна співвіднести дві інші функції паремій, виокремлених Г.Л.Пермяковим: *моделюючу* та *прогностичну*.

Знакова сутність прислів'їв тісно пов'язана з їх моделюючою здатністю. Всі прислів'я ситуативні, вони не тільки називають, іменують ту чи іншу ситуацію, а й моделюють її. *Моделююча функція*, її також можна вважати констатуючою, забезпечує функціонування прислів'я як єдиного цілого, що містить інформацію про факт або фрагменті дійсності і що має смислово завершеність. Як відзначає Г.Л. Пермяков, моделююча функція властива всім паремійним типам кліше, але яскравіше за всіх виражена і є провідною у прислів'їв. Суть її полягає в тому, що прислів'я надає словесну (або розумову) модель тієї чи іншої життєвої (або логічної) ситуації [14:88]. У конкретному акті комунікації моделююча функція прислів'я знаходить вираження в тому, що «прислів'я є продуктом когнітивної діяльності людини, що містить квант інформації про навколишню дійсність» [4:11]. – *I wish I were an actress! – If wishes were horses we should all get on horseback!* Моделююча функція є різновидом функції компресії

інформації: *A bad corn promise is better than a good lawsuit. A burnt child dreads the fire.*

Основна мета прогностичної функції полягає у передбаченні майбутнього. Дуже часто паремійне повчання будується за моделлю прогнозу. У прислів'ях, у яких ця функція є домінуючою, невідомі факти і події рано чи пізно проявляться, стануть видимими, правда та справедливість переможуть брехню і несправедливе покарання. Л.І.Шахгіяхметова пропонує номінувати цю функцію *прескриптивною* [16: 57]. У ситуаціях, коли обговорюються майбутні події або розвиток теперішніх, адресат часто предписує за допомогою паремії тип поведінки, що приводить до бажаного результату. *Be slow to promise and quick to perform. A house divided against itself cannot stand.*

У англійських прислів'ях прогностична функція часто поєднується з директивною [8:155]. Там, де прогноз сформульований, мається на увазі і приписання: «слід чинити так» або «не слід чинити так, інакше не уникнути небажаних наслідків»: *He who digs a pit for others may fall himself therein. Where there is smoke, there is fire.*

Наступна мовна функція – *емоційно-експресивна*. Вона проявляється у тому випадку, коли у виразі прямо виражається відношення людини до того, про що вона говорить, або до ситуації [13: 150]. У групі контекстів, у яких ця функція прислів'їв є домінуючою, паремійними текстами надається образна характеристика ситуації / суб'єкту / об'єкту / стану: *One scabby sheep mars the whole flock. Neither fish, nor flesh, nor good red herring.*

Естетична функція за Р.О. Якобсоном пов'язана з увагою до повідомлення заради самого повідомлення [18:121]. У паремійному контексті ця функція проявляється при безпосередньому читанні моралі: *East or west – home is best. One can not make a silk purse out of a sow's ear. A clean hand wants no washing.*

У мовленні прислів'я, що виконує естетичну функцію, є не стільки способом оцінки, скільки самою метою. Оцінка має місце, однак вона грає роль підтвердження паремійного судження. Паремія надається як узагальнений висновок, що констатує надчасову закономірність. *Fools grow without watering. He whose belly is full believes not him who is fasting.*

Естетичну цінність прислів'їв не раз відзначали такі провідні художники слова, як О.С. Пушкін, М.В. Гоголь, Л.М. Толстой. Естетична цінність полягає у чіткості і граничній стислості вираження закінченої думки. Прислів'я являє собою образну формулу, засновану на порівнянні, метафорі, антитезі, гіперболі, воно передає важливе життєве спостереження або висновок. Образність прислів'я полягає в тому, що воно створює типові образи представників різних соціальних верств, використовує алегоричні образи, зображуючи під видом тварин людей з їх певними якостями. Вовк, свиня, пес, ворона, осел, лисиця, вовк тощо – ось ті ходові образи, якими користується паремія: «*Each bird loves to hear himself sing*». Одним із проявів образності прислів'я слугує її здатність вживатися у переносному сенсі. Переносне значення надають прислів'ям узагальнюючі формули: *Liar is not believed when he speaks the truth*. Але такі художні засоби, як метафора, порівняння, антитеза та інші, також надають прислів'ям можливість застосовувати їх до різних випадків життя: *Don't wait for dead men's shoes; Great ship asks deep waters*. Таким чином, естетична цінність прислів'їв проявляється багатогранно. Прислів'я – явище високої майстерності; в них втілені естетичні принципи, які високо цінуються у мистецтві: простота, стислість, змістовність, виразність.

Лінгвісти виділяють *оцінну (аксіологічну)* функцію паремій. Цінність – це реальний орієнтир людської поведінки, яка формує життєві і практичні установки людей», – писав філософ І.Т. Фролов [16:512-513]. Цінність – це поняття, що використовується в гуманітарних науках для позначення явищ, об'єктів, їх властивостей, а також абстрактних ідей, що втілюють в собі суспільні ідеали і виступають як еталон належного. Цінність є те всеохоплююче, що визначає сенс і всього світу в цілому, і кожної особистості, і кожної події, і кожного вчинку. Матеріальні і духовні цінності, створені людським суспільством, характеризують певний рівень розвитку суспільства. У прислів'ях відображений весь пізнавальний досвід народу, його морально-етичні, соціально-естетичні, художні та виховні ідеали. Вони зберігають історію руху народу шляхом цивілізації, відображають характер народу, його симпатії та антипатії, зв'язки з сусідніми народами. Прислів'я ввібрали в себе всі тонкощі оцінного ставлення до дійсності, її сприйняття і віддзеркалення. Саме цей аспект мовної свідомості фіксується у відомому висловлюванні К.Д. Ушинського про те, «що природа країни, її історія, відбиваючись у людини, виражаються в слові. Люди зникали, але слова, створювані ними, ввійшли до скарбниці – рідна мова, залишилася безсмертною» [15:165]. Аксіологічна функція паремії дає можливість виробити ціннісні орієнтації людини, коригувати норми поведінки та ідентифікувати себе у суспільстві. *Life is not a*

bed of roses. Diamond cut diamond. He who is born a fool is never cured.

Лінгвісти традиційно виділяють ще *розважальну* функцію, яка властива пареміям усіх типів, основною метою якої є привнесення у ситуацію комічного смислу. *He laughs best who laughs like a horse. You forget that you cannot teach an old dog new tricks. And now look what you've done! You've made me use an ugly, vulgar proverb.*

Крім того існує *орнаментальна* функція, тобто функція «прикрашання тексту», яка є основою для всіх паремій, «але у жодного типу вона не є головною та неодмінною». Паремії прикрашають нашу мову, вони пожвавлюють мовлення, демонструють розум і начитаність мовця, правильне їх використання в нашій мові відображає рівень вихованості, освіченості і культури.

Поліфункціональність та прагматичність прислів'я залежить від цілей та смислу ситуації, у якій вживається паремія. Одним із питань, що стоїть перед прагматикою, є з'ясування того, які мовні елементи та якою мірою можуть слугувати сигналом певної прагматичної орієнтації висловлювання. Наявність у мові значної кількості засобів вираження того самого комунікативно-інтенціонального змісту уможливорює вільне їх варіювання залежно від конкретної ситуації спілкування. Трансформація прислів'їв у художніх текстах є одним із сигналів прагматичного варіювання, що базується на їх здатності виражати додаткові відтінки значення залежно від особливостей структури та семантики. Прагматичне значення прислів'я – це значення, якого воно набуває у процесі реалізації в реальній комунікації, тобто те, для чого і з якою метою вживають прислів'я [3: 35]. Прислів'я здатні найбільш повно схарактеризувати акт мовлення, самих мовців, виразити ставлення до того, про що говориться, та довести читачеві вірне розуміння ситуації.

Семантичний потенціал прислів'їв дозволяє їм виступати в ролі елементів не тільки інформативних, але й прагматичних (спонукальних, емоційно-оцінних, експресивних, аргументуючих тощо) текстових підсистем [10:172]. Тому прислів'ям як «прагматично зарядженим» висловлюванням, властиві також загальні прагматичні функції [10:171], серед яких виділяються:

1. функція привернення уваги адресата – паремії вживаються на фоні нейтрального контексту й самі залучають увагу своєю образністю, узагальненням значення, дидактичним змістом: *I tried to enter this university. I wanted it so much. But an oak is not felled at one stroke.*
2. функція акцентуації – виділення комунікативно важливих елементів мовлення – ця функція тісно пов'язана з функцією привернення уваги, так як виділяються найбільш значимі, вагомі характеристики, які в образній формі надходять до адресата: *Always forgive your enemies – but never forget their names.*
3. функція компресії інформації – паремії представляють собою зразок економії й часто сприяють компресії інформації, що передається, яка при усному мовленні може бути вираженою іншомовно: *I can't even remember how Degtyarev got me to my makeshift cot. ...He shook me awake when it was barely light outside. "To the bazaar, to the bazaar! The early bird catches the worm!"*
4. стилетворча функція – паремії слугують своєрідним регулятором поведінки людини в суспільстві, є, так би мовити, «соціальною пам'яттю», де зберігається досвід нації, яким при нагоді можна скористатися, виступають «стилетворчим фактором, що характеризує загальну тональність дискурсу» [14:114], увиразнюють художні тексти, актуалізують їхній емоційний та експресивний колорит, адже формують відповідне (позитивне / негативне) ставлення адресата до зображуваних подій, явищ, персонажів: *Honesty is the best policy. -> ...but he who is governed by that policy is not an honest man.*

Крім того, як демонструють дослідження Г.Д. Сидоркіної [12:16], «практично кожне прислів'я може вживатися у функції констатації, тобто вони виявляються у формах резюме, коментаря, узагальнення, перифразу»: *A rose by any other name would smell as sweet.*

Таким чином, нами було виділено наступні функції прислів'їв у сучасній англійській мові: загальнономовні – номінативна та комунікативна, загальнопаремійні – кумулятивна, директивна (регулятивна, повчальна), пізнавальна, моделююча, прогностична (прескриптивна), емоційно-експресивна, естетична, оціночна (аксіологічна), розважальна, орнаментальна. Було зазначено, що у зв'язку з домінування антропоцентричної парадигми в сучасній науці значно зріс інтерес до комунікативного аспекту вивчення прислів'їв, тобто, не до їх первинних функціональних характеристик, а до їх ролі в окремому акті комунікації. Сьогодні прислів'я – це важливі елементи

мови як інструменту спілкування і науковий інтерес, в першу чергу, представляють їх вторинні функції: стилетвірна, функція компресії інформації, акцентуації, констатації, привернення уваги адресата тощо. Явище функціональної переорієнтації паремій в сучасному комунікаційному просторі вивчається на матеріалі різних мов, але свою комунікативну цінність будь-яка паремія знаходить за допомогою реалізації закладених в ній базових, первинних функцій, які слугують фундаментом для прагматичних мовних інтенцій комунікантів і обумовлюють реалізацію численних комунікативно-прагматичних потенцій прислів'їв як комунікативних фразеологічних одиниць. Враховуючи амбівалентний характер прислів'їв, який обумовлює їх широкий функціональний арсенал та прагматичне навантаження у тексті, вважаємо перспективним вивчення функціонально-прагматичної реалізації прислів'їв у межах художнього дискурсу.

БІБЛОГРАФІЯ

1. Аникин В.П. Предисловие // Словарь русских пословиц и поговорок / Сост. В.П. Жуков. – М.: Русский язык, 1993. – 535 с.
2. Болотнова Н.С. Художественный текст в коммуникативном аспекте и комплексный анализ единиц лексического уровня / Н.С. Болотнова. – Томск: Изд-во Томского университета, 1992. – С. 21.
3. Буковская М.В., Биренбаум Я.Г. Имплицитная прагматическая отмеченность пословиц в художественном тексте // Разноуровневые единицы языка в содержательно-коммуникативной организации текста / М.В. Буковская, Я.Г. Биренбаум. – Челябинск: ЧГПИ, 1988. – С.31-38.
4. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования / И.Р. Гальперин. – М.: Просвещение, 1981. – 140 с.
5. Гулідова І.С. Паремії в американських поетичних текстах ХХ століття: комунікативний аспект // Лінгвістика та лінгводидактика в сучасному інформаційному суспільстві: Наук.-практ. конф. / Гулідова І. С. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2007. – С. 70-74.
6. Кубрякова Е.С. Номинативный аспект речевой деятельности / Е.С.Кубрякова. – М.: Наука, 1986. – С. 150.
7. Кунин А.В. Курс фразеологии современного английского языка / Кунин А. В. – М.: Высшая школа, 1996. – 336с.
8. Лазарева Е.И. Текстовые функции немецких пословиц // Тенденции и перспективы развития современного научного знания : материалы III междунар. науч.-практ. конф. / Науч.-информ. издат. центр "Ин-т стратег. исслед." / Е.И. Лазарева. – М.: НИУ БелГУ, 2012. – С. 150-156.
9. Мечковская Н.Б. Социальная лингвистика. Пособие для студентов гуманитар. вузов / Н.Б. Мечковская – М.: Аспект Пресс, 1997. – 206 с.
10. Моисеева И. Ю. Прагматические функции пословиц и поговорок [Текст] / И. Ю. Моисеева, Е. В. Чудина // Вестник Оренбургского государственного университета. – 2004. – № 11. – С. 170–172.
11. Пермяков Г. Л. Основы структурной паремиологии / Г.Л.Пермяков. – М.: Наука, 1988. – 236 с.
12. Сидоркина Г.Д. Прагматика паремий: пословицы и поговорки как речевые действия: автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.19 „Теория языка” / Г. Д. Сидоркина. – Краснодар: Кубанск. гос. ун-т, 1999. – С. 16.
13. Телия В.Н. Механизмы экспрессивной окраски языковых единиц // Человеческий фактор в языке. Языковые механизмы экспрессивности / В.Н. Телия. – М.: Наука, 1991. – 214 с.
14. Тураева З. Я. Типология и вариативность текста и его категорий // Сб. науч.тр., МГПИЯ, вып. № 252. / З. Я. Тураева. – М.: МГПИЯ, 1985. – С. 96-106.
15. Ушинский К.Д. Вибрані педагогічні твори: В 2-х. Т. Пер. з рос. / Редкол.: В.М. Столетов (голова) та інші / К.Д. Ушинський. – К.: Рад. школа, 1983. – 567 с.
16. Фролов И.Т. Философский словарь / Под ред. И.Т. Фролова. – М., 1991. – С. 512-513.
17. Шагиахметова Л. И. Функции паремиологических единиц / Л.И.Шагиахметова // Вестник Челябинского государственного университета / Л. И. Шагиахметова. – 2009. – N 10. – С.156-158.
18. Якобсон Р. Язык и бессознательное / Р. Якобсон. – М., 1996. – С. 121.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Світлана Шепітько – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської мови та перекладу, декан факультету грецької філології Маріупольського державного університету.

Наукові інтереси: пареміологія, перекладознавство, порівняльна лексикологія.

УДК 811.111'373.421'373.422:007

FRAME ANALYSIS OF COMPUTER NEOLOGISMS WITHIN THE CYBERSpace INTERNET PENETRATION

Oksana YASINSKA (Lutsk, Ukraine)

The article deals with the research of computer neologisms within the cyberspace INTERNET PENETRATION (warchalking, wardialing, wardriving). Attention has been devoted to the analysis of the above mentioned computer neologisms definitions and the comparison of their lexico-semantic variants. Slots of

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КІРОВОГРАДСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Серія:
Філологічні науки
(мовознавство)

Випуск 137

Кіровоград – 2015

**ББК 81.2(3)
Н 34**

Наукові записки. – Випуск 137. – Серія: Філологічні науки (мовознавство) –
Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2015. – 652 с.

До Наукових записок увійшли статті, присвячені дослідженню актуальних питань загального мовознавства, лексикології, фразеології, ономастики, термінознавства, словотвору, соціолінгвістики та мовних картин світу в аспекті когнітивної лінгвістики і лінгвокультурології.

Збірник розрахований на наукових працівників, викладачів, студентів факультетів іноземних мов.

Друкується за ухвалою вченої ради Кіровоградського державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка
(протокол № 7 від 26.12.2014 року).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

1. Олег Семенюк	– доктор філологічних наук, професор
(відповідальний редактор).
2. Григорій Клочек	– доктор філологічних наук, професор.
3. Болеслав Кучинський	– кандидат філологічних наук, професор.
4. Василь Лучик	– доктор філологічних наук, професор.
5. Володимир Манакін	– доктор філологічних наук, професор.
6. Василь Марко	– доктор філологічних наук, професор.
7. Володимир Панченко	– доктор філологічних наук, професор.
8. Валентина Паращук	– кандидат філологічних наук, професор.
9. Василь Ожоган	– доктор філологічних наук, професор.
10. Олег Поляруш	– кандидат філологічних наук, професор.
11. Олена Семенець	– доктор філологічних наук, професор.
12. Олександр Білоус	– кандидат філологічних наук, професор
(відповідальний за випуск).

Статті подано в авторській редакції.

**© Кіровоградський державний педагогічний
університет імені Володимира Винниченка, 2015**

ЗМІСТ

ПРОБЛЕМИ ЗАГАЛЬНОГО МОВОЗНАВСТВА	3
<i>МУХАМЕДЖАН ИСАЕВ</i> . О НЕКОТОРЫХ НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЯХ ПО АНГЛИЙСКОЙ ЛИНГВИСТИКЕ НАЧАЛА XXI ВЕКА.....	3
<i>ТЕТЯНА КОЗЛОВА</i> . ВИЯВИ ІКОНІЧНОСТІ НА РАННІХ ЕТАПАХ ОНТОГЕНЕЗУ МОВЛЕННСВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЕВОЛЮЦІЇ МОВИ.....	9
<i>ЛАРИСА СЕМЕНЕНКО</i> . КАТЕГОРІЯ “ДІЙСНІСТЬ” У ЛІНГВІСТИЦІ: ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ.....	13
<i>ОЛЬГА СЕНИЧЕВА</i> . ЭМОЦИИ КАК ОБЪЕКТ НАУЧНОГО ИССЛЕДОВАНИЯ.....	16
<i>ТЕТЯНА ТОКАРСЬВА</i> . ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА СТАНОВЛЕННЯ СТИЛІСТИКИ У XVIII СТОЛІТТІ В НІМЕЧЧИНІ.....	19
<i>МАРИНА КІЗІЛЬ</i> . ЕВОЛЮЦІЯ РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ ТЕРМІНУ В ЛІНГВІСТИЦІ.....	25
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕКСИКИ ТА ФРАЗЕОЛОГІЇ	29
<i>ОЛЕНА МАТЕРИНСЬКА</i> . КВАНТИТАТИВНІ МЕРОНІМИ В НІМЕЦЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ.....	29
<i>ІРИНА АНДРСЬВА, КАТЕРИНА ЛАГУШКІНА</i> . ФРАЗЕОЛОГІЗМИ ЯК ЗАСІБ АКТУАЛІЗАЦІЇ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ГЕРОЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТЕЛЕСЕРІАЛУ «ELEMENTARY»).....	37
<i>ОЛЕНА АРДЕЛЯН</i> . ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІДІОМАТИКИ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ.....	40
<i>ЯНА БЕЧКО</i> . ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ ФОРМИ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КЛЮЧОВИМИ ЛЕКСЕМАМИ АНГЛ. FIRE, НІМ. FEUER ТА УКР. ВОГОНЬ.....	45
<i>ЛЮБОВ ІТАЛІШ</i> . DEUTSCHE PHRASEOLOGISMEN MIT BEZEICHNUNGEN DER CHARAKTEREIGENSCHAFTEN "FLEIßIG" UND "FAUL".....	48
<i>ОЛЬГА КИРИЛЮК</i> . „ВОГНЕХРЕЩЕ” АБО НЕОЛОГІЗМИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО ПРОТИСТОЯННЯ.....	52
<i>МАРЬНА КРУВУЧ</i> . WORTSPIEL UNTER SEMANTISCH-STILISTISCHEM ASPEKT.....	57
<i>АННА ЛЯШУК, АЛІНА МОШНЯГУЛ</i> . ФРАЗЕОЛОГІЗМИ У ПРАВОВІЙ ЛЕКСИЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	62
<i>ОЛЕНА ОЛІЙНИЧЕНКО</i> . ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИКИ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З КОЛОРАТИВНИМ КОМПОНЕНТОМ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ).....	66
<i>ОЛЕКСАНДРА ПАЛЬЧЕВСЬКА</i> . ЯВИЩЕ ЗООМОРФІЗМУ В КОНТЕКСТІ НАРОДНОЇ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ (НА МАТЕРІАЛІ ПАМ’ЯТОК XIX СТ.).....	70
<i>МАРТА ПЕТРИШІН</i> . НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА ЗООНІМІВ У ЛАТИНСЬКИХ ПАРЕМІЯХ.....	74
<i>ОЛЬГА ПЕТРОВА</i> . СПЕЦИФІКА ВЛАСНИХ НАЗВ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ З ТОЧКИ ЗОРУ ТИПОЛОГІЇ.....	78
<i>ОЛЕНА ПОПОВА, ТЕТЯНА КУРИЛО</i> . “MISUNDERESTIMATE” – НА ШЛЯХУ ВІД ОКАЗІОНАЛІЗМУ ДО НЕОЛОГІЗМУ.....	81
<i>ТЕТЯНА РУДЮК</i> . АВТОРСЬКІ ВИДОЗМІНИ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ТВОРЧОСТІ О. ГОНЧАРА.....	85
<i>ЛАРИСА САНДІЙ</i> . СОЦІОЛІНГВАЛЬНІ ПАРАМЕТРИ АНГЛОМОВНОЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ НОВІТНІХ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ.....	87
<i>ЯНА СІСАРЕНКО</i> . ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У СКЛАДІ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	92
<i>СВІТЛАНА ШЕПІТЬКО</i> . ФУНКЦІЇ ПРИСЛІВ’ІВ.....	95
<i>OKSANA YASINSKA</i> . FRAME ANALYSIS OF COMPUTER NEOLOGISMS WITHIN THE CYBERSET INTERNET PENETRATION.....	100
<i>ASTRID BRUNNER</i> . KELTSCHES WORTGUT IM DEUTSCHEN.....	104
<i>СВІТЛАНА ГАНЖЕЛО</i> . ДО ПИТАННЯ ПРО ТИПОЛОГІЮ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ.....	106
<i>КРІСТІНА ГРІНЕВСЬКА</i> . ПРИКМЕТНИКИ ОБ’ЄКТИВНОЇ ТА СУБ’ЄКТИВНОЇ ОЦІНКИ З СЕМАНТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ «БІЛЬШЕ НОРМИ» В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ.....	110